

Hoorapparaat kopen luistert nauw

Een hoorapparaat koop je niet even tijdens een middagje shoppen. Het vergt tijd en vooral een goede voorbereiding. Hoe kies je uit het aanbod van ruim 700 toestellen?

Beter horen is een groeimarkt. Als gevolg van de vergrijzing neemt het aantal slechthorenden de komende jaren met eenderde toe, zo wijzen sociaal-demografische onderzoeken uit. Onder ouderen zijn nu eenmaal de meeste mensen met een verminderd gehoor: een kwart van de 60-jarigen en driekwart van de 85-plussers kan een gesprek dat op fluisterton wordt gevoerd niet (goed) meer horen. De 'hoorbranche' speelt hier

graag op in. In de strijd om de slechthorende consument laat ze bekende Nederlanders als zangeres Willeke Alberti en voormalig voetballer Ruud Gullit opdraven. Zij moeten consumenten ertoe bewegen een gratis gehoorcheck te komen doen en – indien nodig – een hoorapparaat te laten aanmeten. Dat is echter niet zo rap geregeld als de reclames doen geloven. 'Na zo'n gratis check loop je echt niet meteen met een geschikt

hoortoestel de winkel uit', zegt Joop Beelen, directeur van de Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden (NVVS). 'Zo'n test geeft alleen een globale indruk of je gehoor wel of niet in orde is. Daarna begint pas het echte werk: een goed medisch gehooronderzoek en een goede gehoormeting. Pas dan weet je genoeg voor de volgende stap: de aanschaf van een hoortoestel.' De NVVS adviseert dan ook, zeker als je voor het eerst een hoor-

CHECKLIST BIJ DE AUDICIEN

- Zoek eerst uit of het gehoorverlies een medische oorzaak heeft. Uw huisarts zal u hiervoor doorverwijzen naar de kno-arts of het audiologisch centrum. Die meet uw gehoor en bespreekt of u in het verleden problemen heeft gehad met uw oren, zoals een oorontsteking, ooperaties of trommelvliesperforatie.
- Bedenk in welke omstandigheden en luistersituaties u beter wilt horen.
- Denk ook goed na over de eisen die u stelt aan een hoorapparaat en maak een prioriteitenlijst. Zo kunt u de extra kosten van dat ene luxetoestel beter op waarde schatten.
- Informeer bij uw zorgverzekeraar voor welke vergoeding u in aanmerking komt en of de zorgverzekeraar speciale regelingen heeft met bepaalde audiciens.
- Een eerste bezoek is niet het moment om het toestel te kopen. Besef dat het uitzoeken en proberen enige tijd in beslag zal nemen.
- Kijk op www.hoorwijzer.nl, onder 'hoorhulpmiddelen', voor meer tips ter voorbereiding op het intakegesprek.

ZES TIPS VOOR AANSCHAF VAN EEN HOORAPPARAAT

1. Wilt u graag een onzichtbaar toestel? Een in-ear-toestel (in het oor) lijkt klein, maar valt soms juist meer op dan een exemplaar dat achter het oor zit. Daar valt het haar immers vaak overheen. Bovendien zit het comfortabeler.
2. Blijft het oorstukje niet goed zitten of geeft het jeuk of pijn, ga dan terug naar de audicien. Er is bijna altijd wat aan te doen.
3. Vindt u de knopjes op het hoortoestel te klein? Schaf dan een afstandsbediening aan.
4. Gebruikt u uw hoorapparaat veel buiten, bijvoorbeeld bij het wandelen of fietsen, kies dan voor een toestel met windruisonderdrukking.
5. Toestellen die geluiden extra moeten versterken, gaan snel fluiten. Kies dan voor een toestel met een antifluitsysteem.
6. Kijk ook naar andere voorzieningen die het spraakverstaan verbeteren. Zoals aanpassingen van de akoestiek in huis, soloapparatuur, ringleidingsystemen en speciale telefoons. Meer informatie is er op www.hoorwijzer.nl, tabblad 'hoorhulpmiddelen'.

toestel overweegt, om altijd eerst een knoarts of audiologisch centrum te bezoeken. Dat gaat via verwijzing door de huisarts. 'Het is belangrijk een hoortoestel te zoeken dat past bij je gehoorverlies en persoonlijke luisteromstandigheden', zegt Beelen. 'Dat is

BIJ DE AUDICIEN

Tijdens de intake is er een uitvoerig gesprek over de wensen, eisen, levenssituatie en hoorproblemen. De audicien zal ook hoortesten afnemen. Vervolgens zal hij enkele mogelijk geschikte hoortoestellen voorleggen. Elke klant heeft het recht een hoorapparaat minimaal acht weken te testen. Maak daar optimaal gebruik van en probeer het toestel in uiteenlopende situaties. Zorg dat u in deze periode enkele afspraken heeft met uw audicien om een zo goed mogelijke afstelling te bereiken.

Uit verkoopcijfers blijkt dat het gemiddelde hoorapparaat zo'n €1000 kost. Is het aangeboden toestel duurder, vraag uw audicien dan waarom hij denkt dat dit nodig is. Vraag bij twijfel een second opinion aan een andere audicien of audiologisch centrum. Koop nooit een toestel waarover u twijfelt. Aanschaf na de proefperiode is niet verplicht; alleen de op maat gemaakte oorstukjes moeten worden afgerekend, maar die vergoedt de zorgverzekeraar. Zet pas een handtekening op de tevredenheidsverklaring en betaal pas bij volle tevredenheid.

1.

Een gehoorapparaat met open aanpassing, geschikt voor ouderen met beginnend gehoorverlies

2.

Met soloapparatuur kun je pratende mensen beter verstaan

3.

Onderdeel van een ringleiding, voor het beter horen van bijvoorbeeld radio en televisie

lang niet altijd het duurste of meest geavanceerde toestel. Sterker nog: twee mensen met een gelijk hoorverlies kunnen vanwege persoonlijke eisen en wensen een compleet ander toestel kiezen.' Niet alleen het toestel zelf is van belang. Ook de afstelling van het hoorapparaat luistert zeer nauw. 'Het beste hoorapparaat is zonder goede afstelling geen stuiver waard. Het is vooral een kwestie van proberen en dat kost tijd.' Door de digitale techniek in hoortoestellen zijn die afstelmoogelijkheden zeer groot.

Eén ding is duidelijk: het laten aanmeten

van een hoorapparaat is maatwerk. Je kunt slechthorenden niet indelen in hokjes, waaraan een bepaald type apparaat gekoppeld is. Toch vallen er wel een paar algemene richtlijnen te geven. Zo verliezen ouderen doorgaans eerst de gevoeligheid voor de hoge tonen. Zij hebben meestal voldoende aan een licht hoorapparaat dat alleen de hoge frequenties versterkt. Het meest voor de hand ligt dan een gehoorapparaat met open aanpassing. Dat sluit het oor niet helemaal af, waardoor de lage tonen nog op de normale manier te horen zijn. Omdat ze een natuurlijker geluid geven en niet 'blikkerig' klinken, wennen deze toestellen sneller.

Wisselende situaties

Slechthorenden die (nog) werken hebben vaak te maken met wisselende luistersituaties. Joop Beelen kan daarover meepraten: 'De ene keer spreek ik één op één met een collega in een rustige omgeving, daarna heb ik een vergadering en op een ander moment ben ik op een congres of receptie, waarbij ik ook op afstand mensen moet kunnen verstaan. Ik ontmoet ook vaak nieuwe mensen, waardoor ik hun stem nog moet leren herkennen.' Voor deze sterk wisselende luistersituaties zijn vaak veelzijdige hoortoestellen nodig, die technisch gezien veel kunnen. Zoals een techniek die stemgeluid naar voren haalt in rumoerige situaties en een volume-

HOORAPPARAAT VOOR EEN PRIKKIE

Een hoorapparaat voor nog geen fractie van de prijs bij een audicien. Op internet vind je ze volop. Beginnend slechthorende Ben Schut, docent natuurkunde en biologie, testte er drie voor de Consumentenbond.

We bestelden drie apparaten bij de Postorder Groep Nederland:

1. **Hoortoestel XtraVita AUDi 950, €129 per oor.**
2. **Minicom 750, €99 per oor.**
3. **Superfoon Wellys Super auricle classical, €39,95 per oor.** Geen echt gehoorapparaat, maar slechts een versterker.

Ben Schut testte de toestellen op een zondagmorgen in zijn tuin. Hij houdt van vogels, dus hoortoestellen moeten hem helpen bij het onderscheiden

van vogelgeluiden. Volgens de aanbieder is de Superfoon daarvoor ideaal. Helaas: 'Het apparaat versterkt de lage tonen, terwijl vogels vooral hoge geluiden maken.'

Schut ontdekte weinig verschillen tussen de apparaten; wel overeenkomsten: 'Ze versterken het geluid enigszins, maar piepen ook naar hartelust. Een grote beperking is dat je ze niet kunt instellen. En een passend hoorstukje zou geen overbodige luxe zijn.' Hans Tschur, klinisch fysicus-audioloog in het Audiologisch Centrum Utrecht, is evenmin te spreken over onze postorderbestelling. Hij onderwierp Ben Schut, met de nieuwe hoorapparaten, aan een test. Allereerst viel de hoge 'eigen' ruis op. Elk hoor-

toestel produceert ruis, maar meestal niet zo hard dat het hoorbaar is. 'Bij deze drie lag het bijna twee keer zo hoog als bij normale hoortoestellen.' Ook de versterking van de toestellen is minimaal in het toonhoogtegebied dat het belangrijkste is voor spraakverstaan. Bij de Minicom en de XtraVita werd het geluid bovendien te sterk vervormd. 'Een vervorming van minder dan 1% is gangbaar, maar bij deze apparaten lag het respectievelijk op 3 en 7%. Bij de Superfoon was het 1%.' Conclusie van Ben Schut: 'Het zijn prullaria.' Als hij al moet kiezen, dan maar de Superfoon. 'Die zie je in ieder geval goed zitten, waardoor mensen rekening houden met je gehoorprobleem.'

'Zonder goede afstelling is zelfs het beste apparaat geen stuiver waard'

regelaar om zo nodig het geluid aan te passen. Ook handig is een richtmicrofoon. Die geeft de geluiden weer in de richting waarin de hoortoesteldrager kijkt en onderdrukt de 'stoorgeluiden' naast en achter hem.

Niet alle gehoorverbetering hoeft echter van het hoorapparaat zelf te komen. Er zijn ook speciale hoorhulpmiddelen te koop die het spraakverstaan verbeteren. Zoals ringleidingssystemen, waarmee een slechthorende thuis het geluid van bijvoorbeeld de televisie beter kan horen. Zo'n systeem stuurt het geluid in de vorm van stroom door een in de ruimte aan te brengen ringleidingslus, waardoor er een magnetisch veld ontstaat. Als de slechthorende zich hierin bevindt en het toestel ingesteld staat op het ringleidingsignaal, kan hij het geluidssignaal ontvangen zonder dat hij last heeft van achtergrondgeluiden. Op die manier ontvang je dus draadloos het geluid van de tv in je hoortoestel en kun je

televisie kijken zonder het geluidsvolume op een hogere stand te hoeven zetten. Ook in sommige theaters, congresszalen en kerken zijn ringleidingen aangelegd. Op de website van de NVVS, www.hoorwijzer.nl, kunnen gebruikers van ringleidingen zien welke voorzieningen er in openbare gebouwen zijn en wat de kwaliteit ervan is.

Een ander nuttig hulpmiddel is soloapparaatuur, die de afstand van de spreker tot de luisteraar verkleint en de hinder van akoes-

tiek en achtergrondruis vermindert. Dit werkt draadloos via FM-golven en bestaat uit twee onderdelen: een zender met een microfoon, en een ontvanger met bijvoorbeeld een halsringleiding. De spreker krijgt de microfoon, de slechthorende de ontvanger. Zo krijg je dus een draadloze overdracht van wat de spreker zegt naar het hoortoestel. Het kan nog vernuftiger. Er zijn hoorapparaten waarop je – via Bluetooth – laptops en telefoons kunt aansluiten. ■

VERGOEDINGEN EN BELASTINGEN

Een hoorapparaat wordt onder voorwaarden vergoed door de basiszorgverzekering. Althans, bij eerste aanschaf krijg je een vergoeding van €501,50. Bij kinderen onder de 16 jaar of bij vervanging na zes of zeven jaar kan dat oplopen tot maximaal €683. Wie een aanvullende verzekering heeft, kan in aanmerking komen voor een extra vergoeding. Die verschilt sterk per zorgverzekeraar en per aanvullend pakket. Kosten die buiten de zorgverzekering vallen zijn aftrekbaar bij de aangifte inkomstenbelasting als 'uitgaven voor specifieke zorgkosten'. Hiervoor geldt een inkomensafhankelijke drempel. Kijk op www.belastingdienst.nl, zoekterm 'uitgaven specifieke zorgkosten'. Als een hoortoestel noodzakelijk is voor werk, en de zorgverzekeraar geen (volledige) vergoeding geeft, kun je een vergoeding aanvragen bij het UWV. Dat vergoedt het goedkoopste geschikte apparaat, tot maximaal €700 per hoortoestel. Het vergoedingssysteem kan veranderen. Het College van Zorgverzekeringen heeft de minister van Volksgezondheid geadviseerd om een eigen bijdrage te vragen van 25%. Voor de meeste mensen zal dit gunstig uitpakken. Het is nog niet duidelijk of de minister dat advies opvolgt.